

Action

Листопад 2021

— Літературно-мистецький простір —

Світ, залитий світлом: диво і революція
в романі «Все те незрима світло»
Ентоні Дорра

Чернівецька поезія мертва? Або як
поезія Чернівців пристосовувалася (ні)
до коронавірусної реальності

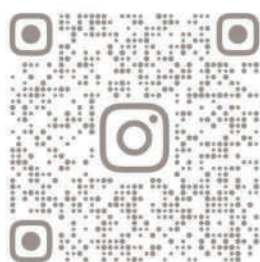
Музика в TikTok чи музика для TikTok?

Символічна сімка міста Чернівці

УДК 050 А19

Пошта: actionczernowitz@gmail.com

Тел.: 0668435764, 0507302513

Action Czernowitz в Instagram

Zміст

- 5 **Вступне слово**
- Act перший
- 7 **Після усвідомлення**
Світ, залитий світлом: диво і революція в романі
«Все те незримо світло» Ентоні Дорра
- 11 **Зримовано**
Поезія Інни Михалевої
- 13 **Під грифом «цікаво»**
Чернівецька поезія мертва? Або як поезія Чернівців
пристосовувалася (ні) до коронавірусної реальності
- 17 **Кіно. Картина. Критика**
IZI – Прийми з легкістю
- 19 **Форма звуку**
Музика в TikTok чи музика для TikTok?
- 21 **Думки вголос**
Коробка з квадратами
- 23 **Відбитками їхніх слів**
Відгук на книгу «Емоційний інтелект»
- 27 **Актуальне**
Бути красивою серцем – найважливіше за все

Act другий

- 33 **День з Чернівцями**
Символічна сімка міста Чернівці

Ми беремо слово. Адаптація. Пропускаємо через його призму події, описуємо спектр їхнього забарвлення. Яке багатогранне слово. І теми, яким зазвичай нелегко перетнутися, об'єднуються в його площинах.

Аст першый

Світ, залитий світлом: диво і революція в романі «Все те незриме світло» Ентоні Дорра

«Все те незриме світло» Ентоні Дорра, як властиво романам виховання, широко використовує прийом лейтмотиву: наприклад, фраза «Ентропія замкненої системи ніколи не зменшується», Втім, світло, про яке йдеться у назві, як лейтмотив не функціонує, хіба що у мовленні «молодого чоловіка» зі «швидкою французькою», якого Вернер та Юта, двоє німецьких сиріт, слухають ночами через радіоприймач: «Звісно, мозок замкнутий у суцільній темряві, діти, – каже голос. – У черепі він плаває у прозорій рідині, але світла не бачить. Проте світ, який він конструює в уяві, усе одно залитий світлом». Не буде великим перебільшенням думка про те, що навколо звучання цього голосу виростають дві головні складові роману, як гай виростає одразу на двох берегах річки: життя Марі-Лор, сліпої дівчинки з Парижа, та життя Вернера Пфеннига, обдарованого сироти, який потрапляє за протекції старшого друга до однієї з найелітніших шкіл Третього Райху. То був голос діда Марі-Лор, на ймення Анрі Леблан, якого вона так ніколи й не зустріла, так само як не зустріне його читач: саме ім'я дідуся буде згадане у романі півтора десятка разів, без прямої мови, без опису зовнішності, завжди з одного джерела – слів Етьєна, його рідного брата та двоюрідного діда Марі-Лор. Роль Анрі Леблана у романі ніколи не обговорюється, тоді як двоє головних героїв йдуть крізь війну власними, не схожими один на другого шляхами, і їхні історії, якщо розділити «Все те незриме світло» на кілька різних оповідей, могли б стати повістями з більш стандартними фабулою, сюжетом з «ідеєю» у традиційному сенсі – боротьба всередині людини-конформіста та повстанця чи спроба серед дитячої самотності через тяжку фізичну ваду знайти надію.

Але Дорр навмисне не відкриває роман епіграфом з Барбюса або Толстого, цитуючи натомість короткий витяг з розвідки англійського історика Бекка про військові події у Сен-Мало та виступ Геббельса: «Ми не змогли б прийти до влади чи користуватися нею так, як це робили, якби не мали радіо». І ця друга цитата, хоч і приходить з джерела, можливо, занадто несподіваного, привідкриває завісу того, ким став Анрі Леблан, невидимий головний герой книжки, для Вернера, брата Етьєна, Марі-Лор.

Для всіх них він став світлом шляхом, можливим лише у двадцятому сторіччі, хоч для кожного по- особливому. Найбільше, звісно, для Вернера – сироти, обдарованого розумово, як вже зазначалося, але водночас позбавленого можливості вчитися або принаймні шукати собі подібного серед інших.

Весь Вернерів шлях, який за жодних умов читач не назвав би радісним, все ж починається із чарівного голосу з радіоприймача. Саме голосу, тембру, акценту, впевненості, з якою «молодий чоловік» вимовляє довгі та складні слова французькою мовою. Голос стає з часом цілком самостійним світом, до якого лежить у цілком буквальному значенні слів увесь подальший шлях хлопчика. Записи голосу Анрі перетворюються у тісних стінах дому для сиріт на спосіб контакту і з прекрасним через поетичність мови та голос, і з пізнанням, наукою; на спосіб уявити буття поза домом загалом, що парадоксально робило буття у домі цілком стерпним, скільки була можливість хоч якось вчитися. Радіо не просто «передає» йому фізику: фізика підручників та підрахунків з'являється у його житті дещо пізніше. Набагато важливіша тут його здатність піддатися голосу, спокусі уявити можливість абсолютно іншого, протилежного реальності, у якій Вернер живе. Ніколи більше такої можливості він не матиме: Гауптман, інший його вчитель фізики, повністю протилежний відстороненості голосу Анрі через одержимість покорою та власне смирення перед нацистським режимом. Саме у голосі з радіо, повністю протилежному історичності так, як вона була виражена у Гауптмані, Вернер знайшов такого Іншого, якому зміг відкритися.

Знайшов він Іншого, що повністю його поглинув, і пізніше, звісно, в момент короткої зустрічі з Марі, Лор, якій двічі врятував життя. Кого в ньому знаходить сама дівчинка, сказати надзвичайно складно: вона не виходить під час зустрічі з Вернером зі своєї безсловесності, і читач знає про нього більше ніж про її почуття. Таке мовчання супроводжувало її довгі три роки, коли сумлінна праця посередника між голосом Анрі на платівках та слухачами, про існування яких взагалі не було відомо достеменно, рятувала її від почуття відрізаності від цілого світу поза містечком. Відрізанисть, як і часто безголосся, – вічна «тема» Марі-Лор, від самого початку, ще у Парижі, проявлена у відірваності від вигляду вулиць, інших людей, навіть власного обличчя: «Мадам, яка я на вигляд?». Любов до тих самих платівок, як і до читання, зближує її також з Етьєном, людиною, яка замінила їй тата. Як батько «зробив її сьйливим гарячим центром власного існування», так і Етьєн напередодні власного арешту каже їй без вагань: «Марі-Лор, ти найкраще, що було в моєму житті». Але «Все те незрима світло» не була б такою особливою книгою, якби залишилася оповіддю про хоробрих людей, які у надскладних обставинах знайшли світло всередині себе або навіть в інших, хоча, безумовно, вона в багатьох виявах про подолання самотності.

Натомість додається історичний момент, коли, крім персонажів, які стоять на головних сценах роману, хтось лишається і поза сценою як голос, як музика, навіть спогад про голос або музику. «Анрі сказав, що хотів би наловити повну банку світлячків і поставити її на підвіконні, щоб його спальню бачили моряки за багато кілометрів». Зрештою, його світлячків побачив маленький хлопчик у домі для сиріт в іншій країні, щоб за багато років врятувати життя його онучці і полюбити її так, як нікого не любив – навіть не побачивши до останніх днів власного життя.

І це не про технології чи історичний прогрес: щоб розуміти Дорр, треба раз у раз повертатися до епіграфа, як би важко це не було; треба пам'ятати, що кожна наукова революція має свій зворотній, зловісний бік. Хоча б через це перед нами книжка надзвичайно доросла, безжалісна до персонажа і читача (невимовно складна для прочитання сцена, наприклад, входу російських військових до фабрики, де працює у 1945 році сестра Вернера). І на фоні цього всього дивовижнішим постає чудо, що відбувається з двома людьми і стало можливим лише у сторіччя воїн, сторіччя атомної бомби та найбільшого геноциду в історії.

Як читач вчинить з цією оповіддю, чи не знайде він дисбалансу між дивом початку та майже цинічною реалістичністю кінця, передбачити неможливо. Але глибина переживання усвідомлюється не при першопрочитанні – це переживання ховається так само глибоко, як і незриме світло долі Вернера та Марі-Лор, невловиме та зрештою навіть таке, що здається темрявою (як у момент, коли Вернер був готовий сказати, ніби вирахував джерело підозрілого сигналу у домі Марі-Лор). Світло знаходить читача, а не навпаки, як знаходить одного дня малого Вернера у домі для сиріт і веде його далі далекою та страшною дорогою, через Україну та Росію, Відень та табір для військовополонених. І воно, треба нагадати, не лейтмотив: про нього не нагадує оповідач, до його тематизування роман не повертається. Воно, іншими словами, незриме, і все ж роман кличе читача до нього придивитися хоча б через споглядання парадоксу.

Автор: Іван Колдунов

Ілюстрація: South beach. Pascal Champion

Між хмарочосів загубилися світами.
Переплелися правда в них і ціль.
Біжим пустелями, зарослими степами.
Згубивши голову. Забувши біль.

Окреслюємо дійсність небуттям.
Малюємо амбіції в простім таланті.
І навіть ризикуємо своїм життям,
Ми переможці. Поки лиш на старті.

Перевернули всі земні закони.
Вершили долі незнайомих бранців.
Здолали найскладніші перепони.
Та живемо серед грошей коханців.

Місцями світ фальшивий, кожен знає.
Та все ж продовжуєм так жити.
Та вірю, що людина доти не вмирає,
Допоки не навчилася любити.

Інна Михалева

Чернівецька поезія мертва?

Або як поезія Чернівців пристосувалася (ні) до коронавірусної реальності

Важко ствердно відповісти на питання із заголовку, проте легко побачити власними очима й зробити свій висновок. Чернівецька поезія має доволі стихійний характер, але, за моїми спостереженнями, останніми роками вона повільно «помирає», б'ючись подекуди в ефектних конвульсіях. Чому так сталося, який вплив на це має пандемія і що з цим робити? Про все це напишу нижче.

Почати я б хотів із заголовку. Як на мене, виглядає провокаційно. Ці рядки прийшли мені в голову від сусіднього нашій області поетичного об'єднання. Я не раз чув, що тернопільська поезія «мертва» і ніяк не міг зрозуміти, (?) чому. Думав: невже у них так все погано з поетами? Невже гірше, ніж у Чернівцях? А от і ні. «Тернопільська поезія мертва» – це об'єднання поетів, яке ставить за мету популяризацію української поезії, привернення увагу до поетів Тернопільщини та надання свідчень того, що тернопільська поезія існує. Настільки провокативна назва дуже добре врізається у голову людини, яка її читає/чує. Далі це змушує читача задуматися, чому тернопільська поезія мертва і чи це правда взагалі. Принаймні таке сталося зі мною.

Лиш якщо приклад наших обласних сусідів є позитивним, або хоча б має намір популяризації, відродження, інформування, то з нашою чернівецькою поезією не все так добре. Сказати відверто, значно гірше. Чернівецька поезія, якщо вона була б жінкою, то приблизно з 2019 року стала б виглядати смертницею (від нестачі їжі чи то творчого ресурсу). Але аби візуалізувати все значно гарніше, можемо сказати, що із нею стався *апоптоз*. Якщо вірити Вікіпедії, то *це* сукупність клітинних процесів, що призводять до загибелі клітини. В Чернівцях сукупністю процесів є їх відсутність або банальна недолугість. Одним із каталізаторів подібного став, власне, початок пандемії, який дуже сильно вдарив по культурному сегменту Чернівців.

Для початку варто описати те, що відбувалося з чернівецькою поезією до приходу пандемії. І годиться почати подібний огляд, звичайно ж, із власних спостережень. Я приїхав до Чернівців у 2017-му році і майже одразу почав вливатися в культурний процес міста: ходив на літературні, творчі вечори, презентації книжок, слідкував за схожими подіями тощо. І спочатку все здавалося дуже класним. В ті часи було справді багато літературних вечорів та заходів іншого формату, молоді поети й поетки мали можливість висловлюватися, набиратися досвіду та загалом розвиватися. Тоді місто мало як людей, які горіли організацією поетичних заходів, так і тих, хто палав бажанням туди приходити, слухати, декламувати або ж і те, і те разом. Спочатку почали зникати перші: у поетичних формацій лишалося все менше ентузіазму, аби щось робити надалі. З часом їх місця займали громадські, студентські організації, які з початку пандемії теж заморозили свою роботу. Далі почали зникати і другі, адже багатовекторність вищезгаданих організацій часто не дозволяла проводити якісні літературні івенти. І ось з настанням пандемії ми мали поодинокі творчі вечори від «Алітературного світанку» та літературники в онлайн-форматі.

Також окремий абзац варто присвятити літературному фестивалю «Meridian Czernowitz», який щорічно відбувається у Чернівцях. Поезія – фундаментальна його складова. Це справді важлива трьохденна (раніше п'ятиденна) подія для нашого міста, яка є ковтком свіжого повітря для всього чернівецького поетичного загалу. Лиш проблема полягає у тому, що одного ковтка повітря на рік аж ніяк не вистачить для підтримання життєдіяльності. Саме тому чернівецька поезія якщо не мертва, то поступово до такого стану рухається.

То що ж було після початку пандемії? Ми вже зрозуміли, що у березні 2021-го чернівецька поезія й так «почувала» себе зле, а тут ще й нова хвороба. Всі ті поодинокі особистості, що іноді організовували щось поетичне, по-суті, не знайшли шляхів до адаптації.

Варто відзначити вищезгаданий «Алітературний світанок», який був створений якраз у часи пандемії і досі проводить творчі вечори. Він залишився ледь не єдиною формацією у довкола поетичному сегменті Чернівців. Ті самі громадські організації переважно залягли на дно, а студентські швидко перейшли в онлайн. І лиш літо дозволяло збирати поетів та слухачів разом і полегшено видихнути тимчасове карантинне минуле. Як літо 2020-го, так і ця ж пора 2021-го були періодами відлиги та епізодального відродження поетичних дійств. Хоча навіть на 3 місяці було лишень 2-3 події. Але й це вже непогано. Та перейдемо до більш глобальних речей, а саме – до заголовку.

Передкарантинний занепад та пандемічна криза стали для чернівецької поезії дуже болючим ударом. Вона й раніше була «на одній нозі», а сьогоднішня пандемія й досі б'є по опорній. Відсутність поетичних заходів – одна з головних причин поетичного регресу. Так, можливо, за цей час автори сиділи вдома та писали купу якісних поезій. Але якщо ми говоримо про чернівецьке ком'юніті, то для початку треба, аби воно існувало (бажано на двох ногах). Якщо ми говоримо про нові обличчя, які мали б прагнути до якісної поезії, то кажемо насамперед про комунікацію між поетами. Врешті-решт, якщо ми говоримо про розвиток, то маємо на увазі й уміння пристосуватися. У нас же адаптація відбувається при перманентному шкутильганні, що, в свою чергу, наносить сильний удар життєздатності, а один випадковий удар, як ми знаємо, може призвести до нещасної смерті.

Автор: Єгор Дьомін

IZI — Прийми з легкістю

Українсько-італійський фільм

«IZI», або «Ізі» — це повнометражний українсько-італійський комедійний фільм, що вийшов на великі екрани у серпні-вересні 2017 року. Стрічка була створена за фінансової підтримки українського агентства з питань кіно, Міністерства культури Італії та аудіовізуального фонду Фріулі-Венеція-Джулія (Італія). За рейтингом італійської газети La Repubblica, фільм увійшов у десятку найкращих картин 2017 року в Італії, а Нікола Ночелла, що грає Ізі, отримав нагороду «найкращий актор» від премії незалежних швейцарських критиків Voccalino d'Oro. В Україні фільм показали у 50 містах, та, як на мене, несправедливо про нього забули. Розберемося, чому.

Сюжет

Обіцяємо — без спойлерів! Фільм розповідає про 40-річного колишнього гонщика Ізі, який, за проханням свого брата, везе в Україну труну з тілом загиблого на будівництві українського заробітчанина. Саме так брат хоче допомогти Ізі вийти із депресії, від якої той страждає вже довгі роки. Як і буває у комедійних фільмах, по дорозі до місця призначення головний герой переживає масу пригод: змінюється країна, змінюється й він.

Україна

Більша частина зйомок відбувалася на території України, і лише десята частина — в Італії. Автори стрічки стверджують, що хотіли зламати стереотипи європейців про Україну. Чи вдалося їм це? На мою думку, не зовсім.

Так, у фільмі показані мальовничі Карпати та український колорит, але цього недостатньо. Хоч українці й намагалися допомагати Ізі, все ж вони зображені досить обмеженими. Переглядаючи трейлер до фільму, який так гордо себе позиціонує як українсько-італійський та який спонсорований Держкіно, я сподівалася побачити більше України, яка для іноземців досі залишається «дикою і незвіданою».

Прийми з легкістю

Однією з рис, що роблять цей фільм по-справжньому особливим, є головний герой фільму Ізі. На його прикладі нам показують, як потрібно ставитися до всього, що тебе оточує – легко. Якби не трапилися перешкоди на шляху, Ізі не переймається, він, так би мовити, просто пливе за течією. Так, це не завжди вдала тактика виходу із ситуації, але вже краще, ніж панікувати. Ізі – нестандартний чоловічий образ з особливим шармом. Він справжній! Саме тому протягом усього фільму вболіваєш за нього та співчуваєш цьому герою. Завдяки пережитим пригодам та новим знайомствам Ізі починає обдумувати своє життя, обмірковує, що ж сталося в останній день його перегонів. Засмучує лише відкритий фінал фільму, де ми так і не дізнаємося, чи змінився все-таки Ізі, чи буде чоловік далі продовжувати легко сприймати це життя.

Комедія

Окремо потрібно попередити майбутнього глядача про особливий гумор цього фільму: це не українське «Скажене весілля» чи голлівудське «Похмілля у Вегасі». Легка посмішка буде у вас на обличчі протягом усього фільму. Деякі потенційно смішні моменти виглядають по-особливому мило, зокрема через ставлення Ізі до них. Драматичні вставки інколи переважають комічні, але повільному темпу фільму це навіть пасує. Естетичне задоволення гарантовано завдяки чудовій операторській роботі. Цей фільм не шедевр, але його обов'язково потрібно глянути!

Авторка: Аліна Васітинська

Музика в TikTok

чи музика для TikTok?

2013 рік. Найпопулярніша мережа – Вконтакте. Однакові аватарки, безкоштовна музика, робочі сторінки, багато хенд-мейду та листувань. Не менш популярні Однокласники, які орієнтовані переважно на старших, бо там ціла галерея життя, як-от «Море 2007». Перші фото в Instagram, багато-багато різних фільтрів, колажів, фото їжі та природи. Паралельно набирають обертів мережі Twitter та Facebook. Хтось згадує ці часи з посмішкою та відчуттям ностальгії, хтось і досі живе в тому світі, а хтось сприймає це як пройдений етап та крокує далі.

2020-2021 рік. Світ підкорила нова, точніше, забута стара, платформа TikTok. Заглянімо трошки глибше в цю історію. Спочатку був Musical.ly – запущений у 2014 році двома китайськими підприємцями мобільний додаток, в основі якого лежав lip sync («синхронізація губ») – технічний прийом, покликаний створити відчуття того, що персонаж на екрані виконує пісню, яка звучить у той момент. У 2017 році пекінська компанія ByteDance перекупила Musical.ly за 1 мільярд доларів та перетворила на TikTok, куди автоматично «переїхали» давні користувачі Musical.ly. Але дуже скоро TikTok вийшов за рамки лише «музичного» контенту – рухаючись під музику, користувачі почали створювати лавину насамперед смішного й актуального контенту: певні реакції на ті чи інші події, відтворення «знайомих кожному ситуацій», так би мовити, життєвих мемів.

Феномен мережі

Однією з причин шаленої популярності TikTok можна вважати зміни, які відбулися з Instagram. Якщо колись він був платформою лишень для фото, спогадів та комунікації, то зараз це потужна бізнес-платформа. З розвитком мережі з'являлося (та й продовжує з'являтися) багато нових професій: SMM-спеціаліст, таргетолог, копірайтер, ком'юніті-менеджер тощо. Профіль в Instagram нині став обличчям як звичайного користувача, так і бренду. Відповідно, звичного, буденного життя в цій соцмережі стало значно менше. Саме тому родзинкою TikTok вважають його «гостроту» й «несерйозність» водночас. Оригінальний «вірусний» контент у додатку для когось стає знаковим, адже це шанс показати свою творчість світові.

*SMM розшифровується як маркетинг в соціальних мережах.

Музична індустрія та TikTok

Принцип дії:

1. реліз пісні;
2. багато перезнімань одного й того ж фрагменту;
3. користувачі створюють флешмоб;
4. формула популярності пісні = кількість знятих відео.

Першою музичною суперзіркою з TikTok став американський репер Lil Nas X. Його пісня «Old Town Road» була настільки популярною, що згодом потрапила в топ Billboard та встановила рекорд – 17 тижнів на верхівці чарту Hot 100 у липні 2019 року. Дворазова лауреатка «Греммі» 2021, пісня Savage від Megan Thee Stallion, наприклад, навіть не була лідсинглом (тобто основною промо-піснею) в альбомі співачки. Вона робила ставку на інші свої пісні, але користувачі підхопили саме приспів Savage. До цього списку приєдналася Beyonce, яка, зробивши свій ремікс Savage, популяризувала пісню. Як бачимо, мережа розвинулася від простих флешмобів до нових контекстів у музичній індустрії. Багато забутих хітів отримали нове дихання, з'явилося більше кавер-версій, поповнилися ряди молодих виконавців нового формату, зі своїм потужним, сучасним баченням. До того ж завдяки платформі зросли шанси швидко зібрати своє коло аудиторії, з'явилася можливість отримати статус не тільки «популярного», а й «серйозного» артиста чи артистки.

То все-таки музика в TikTok чи музика для TikTok?

Останнім часом стає все помітнішим те, що багато виконавців створюють нову музику, підлаштовуючись під тренди TikTok. Здебільшого це «вірусні» фрагменти, під які одразу ж вигадують нескладний танець, що можна легко повторити. Ні для кого не секрет, що будь-якому артисту важливе визнання. І ось, здавалося б, така можливість: хвилинне відео, яке може за день зробити з тебе зірку. Та це мрія кожної творчої людини! Саме тому більшість музикантів почали змінювати свою стратегію, ба навіть стиль і підхід до творення пісень. Та чи не втрачають артисти в цій гонитві за трендами власний почерк? Важко припустити, що обере музикант – створення чергового хіта чи однієї композиції, створеної від душі з потужним подихом індивідуальності, яка хітом, можливо, і не стане. Питання, очевидно, залишається відкритим, а от вибір є завжди.

Авторка: Інна Романюк

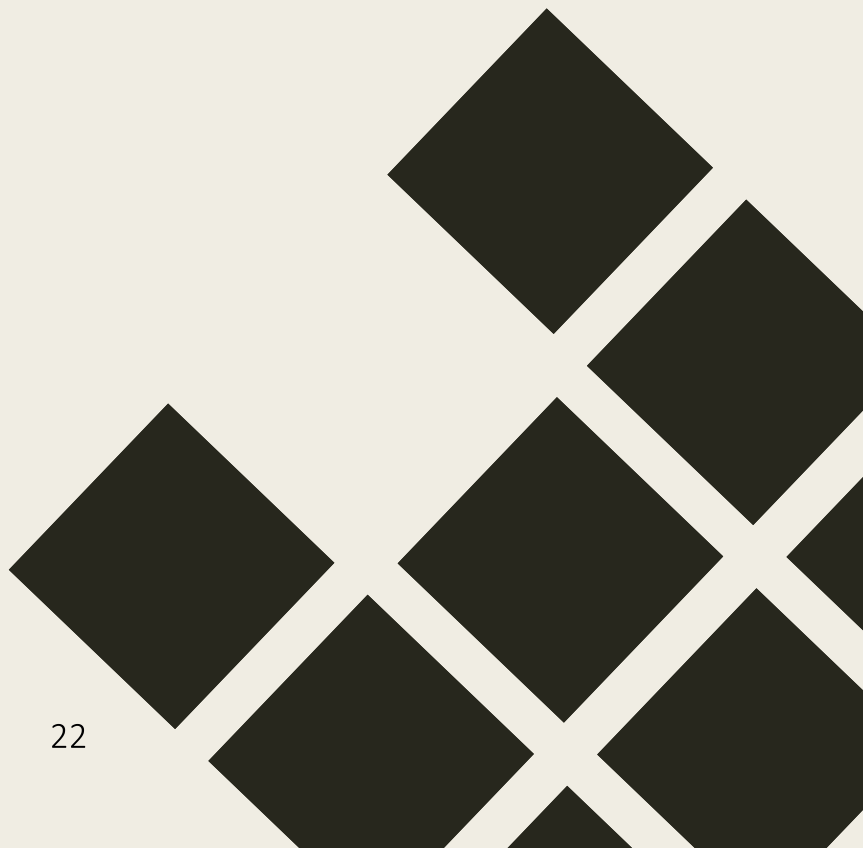
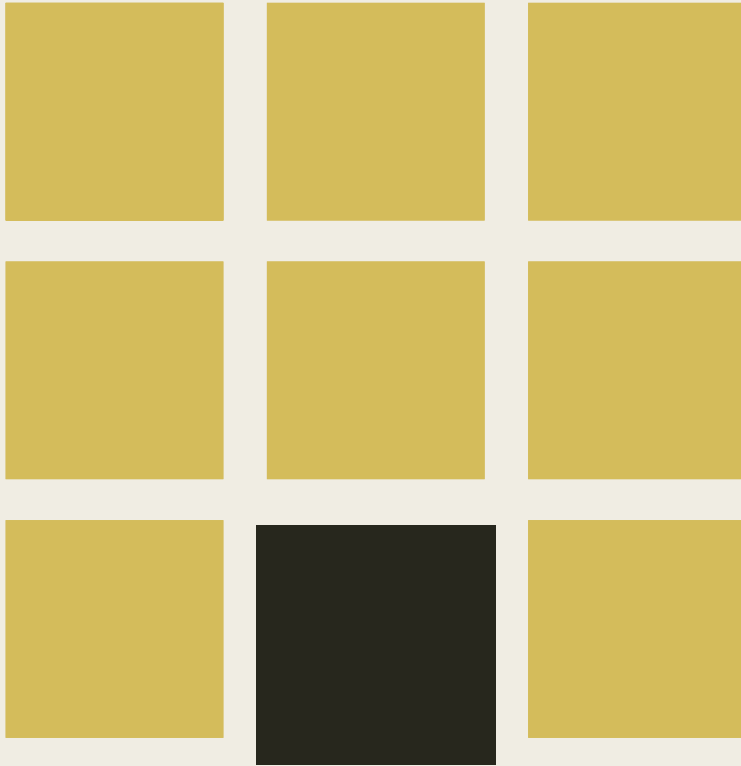
Коробка з квадратами

Я, звісно, впевнений, що на штучний інтелект чекають дивовижні звершення, та поки що його алгоритми ігнорують мої «нецікаво», пропонуючи абищо в рекомендаціях. Сьогодні до мене у стрічку «втиснувся» черговий лідер думок: «У пристосування ніколи немає виправдання. Якщо ви обираєте цей шлях, то розписуєтесь у своїй слабкості». А новини такі: колись, усвідомивши свою слабкість, ми знайшли рішення, як вижити. І хоча це був не найкращий розвиток подій для нашої планети, людство еволюціонувало.

Коли мені набридають квадратики соцмереж, я складаю пазли. (Так би мовити, «поступове відлучення від форм»). І все йшло добре. Поки одного разу в коробці не виявилися дві однакові деталі... Це не був бонус чи запасна дрібничка. Моя божя корівка осиротіла на одне крильце, проте я мав можливість обирати між двома шматочками неба. Сподіваюся, зробив правильний вибір. І все. Тепер, коли не міг знайти потрібний пазл, був впевнений: не я недобачаю, а виробники знову підсунули неякісний товар. До слова, більше «неправильних» коробочок до моїх рук не потрапляло.

Я не знаю, чи нас відразу насипають у потрібну коробку і наскільки велика площа картини, деталями якої ми є. Але одного разу усвідомивши, що людина може бути не на своєму місці, параноїдально шукаєш сигнал про те, що обрав хибний шлях. Тебе розривають запитання. Чи варто витратити зусилля на пристосування тут? Можливо десь, ти пасуватимеш краще?

Авторка: Маргарита Юхименко

Відгук на книгу «Емоційний інтелект»

«Емоційний інтелект» – книга Даніела Гоулмана, після прочитання якої багато речей стають на свої місця.

Почнемо, як завжди з автора, бо про нього точно є що сказати. Даніел Гоулман – американський письменник, психолог і науковий журналіст, який протягом 20-ти років працював у «New York Times», розповідаючи там про особливості людського мозку. Автор двічі ставав володарем престижної Пулітцерівської премії. Також Даніел Гоулман є членом ради директорів інституту «Розум і життя», який працює над розвитком спілкування між сучасними вченими і духовними лідерами.

Сама книга «Емоційний інтелект» після публікації пів року посідала перше місце у списках бестселерів «New York Times». І це зовсім не дивно, адже інформація, яка знаходиться на її сторінках, стала просто відкриттям для більшості читачів (у тому числі і для мене).

Все наше життя ми звикли робити висновки про людей, судячи з їх інтелекту, правда? Вчені ділять людей на «розумних» і «не надто», аргументуючи це якимись цифрами, які беруть з результатів тестів на IQ. Але чи дійсно ці цифри мають таке значення, яке ми звикли в них бачити? Чи може є щось важливіше, ніж IQ? І чи залежить життєвий успіх людини тільки від її інтелекту? О, обожнюю ставити багато питань, пишуци відгуки на прочитані мною книги, але завжди сподіваюсь до останнього абзацу відповісти на них собі і вам (і цього разу намагатимусь зробити так).

ЧОМУ ЕМОЦІЙНИЙ
ІНТЕЛЕКТ ВАЖЛИВІ
ШИЙ ЗА ІО? ЯКІ ЕМО
ЦІЙНІ СКЛАДНИКИ
ПЕРЕДУСІМ ФОР
МУЮТЬ НАШУ
ДОЛЮ? ДЛЯ
ЧОГО НАМ
ЕМОЦІЇ ТА
ЯК НАВ
ЧИТИСЯ
НИМИ
КЕРУВА
ТИ? ЧИ
МОЖНА
ВИПРА
ВИТИ
ЕМО
ЦІЙНІ
МОДЕЛІ
ЗАКЛА
ДЕНІ
В ЛЮДИ
НІ КОЛИ
ВОНИ
ГАЛЬМУ
ЮТЬ ДО
РУХУ ДО
КРАЩО
ГО? І ВЗА
ГАДІ, ЧИ
РЕАЛЬ
НО ОБЄД
НАТИ ДВА
СЛОВА
«ЕМОЦІЙНИЙ»
ТА «ІНТЕЛЕКТ»
І НЕ ДІСТАТИ
СУПЕРЕЧНІСТЬ?

Даніел Гоулман у своїй книзі дає зрозуміти, що така частина нашого життя, як емоції відіграє не меншу роль, ніж інтелект, бо виявляється, що інтелект буває й емоційним. Основою його тверджень є не просто якісь здогадки чи думки, а справжня наука і роки досліджень. Виходячи з тверджень автора, розуміємо, що часто саме емоції керують нашими вчинками, бо спочатку ми «відчуваємо», а вже після «думаємо» про те, що відчули.

Автор дуже простою і зрозумілою звичайним читачам мовою, пояснює складну роботу механізмів нашого мозку. Він говорить, що за кожную емоцію, яку ми відчуваємо, і кожную реакцію, яку проявляємо, відповідає «мигдалеподібне тіло». Саме це мигдалеподібне тіло реагує швидше на всі зовнішні фактори, ніж інші частини людського мозку, тому ми лякаємось, дивуємось і насолоджуємось чимось швидше, ніж обдумуємо причини і наслідки цих страхів і здивувань.

У книзі описано багато випадків із реального життя, які є доказом вище сказаного мною. Соціальні експерименти підтверджують, що емоційний інтелект людини впливає набагато більше на наш успіх, щастя, стиль життя, ніж рівень IQ.

Емоційний інтелект починається з того, що ми вчимося розуміти свої відчуття і емоції. Тобто, щоб підвищити рівень свого емоційного інтелекту потрібно почати з розуміння того, які емоції взагалі притаманні тобі, як вони проявляються, яка мета і ціль їх існування, бо кожна емоція має своє значення.

Ви взагалі задумувались, як важко відрізнити гнів від агресії, образу від ненависті, щастя від радості? Це ж все зовсім різні емоції! Ми просто звикли ділити їх на «позитивні» і «негативні», а класифікувати потрібно значно глибше. Оскільки, я не психологиня, а просто оповідачка цікавої книги, то не буду на цьому зациклюватись (бодай ще бовкну чогось зайвого на емоціях, а обґрунтувати потім цього не зможу).

Хочу згадати ще про один важливий момент, який відкрила для себе, читаючи книгу. Даніел говорить, що рівень емоційного інтелекту залежить лише від нас і що ми можемо впливати на нього. Автор виступає за те, щоб у школах був предмет, на якому дітей вчили б розбиратись у своїх емоціях. І, знаєте, я мрію, щоб це стало реальністю, бо як інакше ми маємо розуміти себе, свої почуття і емоції, якщо з дитинства ніхто не звертає на це такої уваги, як на вивчення таблиці множення?

Будучи зараз двадцятилітньою дівчиною, яка вчиться на філологічному факультеті, працює SMM-менеджеркою у сфері інфобізнесу і захоплюється написанням віршів, читанням книг і фотографією, я розумію на всі 100%, що таблиця множення поки-що мені так і не стала в пригоді, а от трохи більше розуміння себе і своїх емоцій точно не завадило б.

Завершуватиму свій відгук із надією, що ви, любі читачі, зрозуміли сенс цього тексту. Якщо не зрозуміли, то підсумую – емоції дуже важливі, як позитивні, так і негативні. Треба вчитись сприймати кожен з них і шукати причини, які їх породжують.

Авторка: Марія Дідух

Бути красивою серцем — найважливіше за все це

Нещодавно мільйони українців мали змогу насолодитися довгоочікуваною прем'єрою української кінострічки під інтригуючою назвою «Моя улюблена Страшко». Історія про [не]звичайну дівчину Настю, яка через, здавалося б, некрасиву зовнішність потерпає від проблем у кар'єрі та особистому житті. Замисліться: чи нічого Вам це не нагадує?

Глядачі відразу розділилися на два табори: хтось залишав під відеороликами на платформах YouTube та 1+1 video захоплені коментарі, а дехто критикував сюжет серіалу та гру акторів. Зокрема було чимало тих, хто [несправедливо] звинуватив розробників у плагіаті¹. Ми спробували розібратися, хто ж має рацію і чи дійсно справи з українським кінематографом настільки погані.

«Всім подобається моє резюме, та нікому не до вподоби моя зовнішність»

«Моя улюблена Страшко» — це українська адаптація² всесвітньо відомого колумбійського телесеріалу «Yo soy Betty, la fea» («Я — негарна Бетті»). Розповідь про Беатріс Пінсон Солано, талановиту економістку, з'явилася на екранах 25 жовтня 1999 року та милувала око шанувальників до 8 травня 2001 року. 169-серійна теленовела нині має більше 28 адаптацій у світі та перекладена щонайменше 25 мовами.

Навіщо копіювати росіян?

У 2005 році багато українців чи не щовечора захоплено спостерігали за подіями російського серіалу «Не народися вродливою». І ось тепер, у 2021, команда компанії «Кінороб» на чолі з режисерами Максимом Мехедою та Аліною Бухтіяровою на замовлення каналу 1+1 створили драмеді «Моя улюблена Страшко», що зображує виклики, з якими стикаються сучасні українці у великому місті.

З моменту виходу першої серії вітчизняного варіанту Інтернет-платформи кишили коментарями на кшталт «Навіщо копіювати росіян? Невже наші не можуть вигадати щось оригінальніше?». Як виявилось, більшість людей всього-на-всього не знали, що «Не народися вродливою» не є оригінальним

витвором. Провівши невеличке дослідження, ми з'ясували, що насправді українська Настя Глушко та її оточення мають більше, ніж здається на перший погляд, відмінностей не лише в порівнянні з російською Катєю Пушкарьовою, а й навіть з колумбійською Бетті Пінсон.

1. Як згадувалося раніше, «Yo soy Betty, la fea» складається зі 169 серій. Російські розробники пішли ще далі і створили 200 серій адаптації. Українським ж режисерам вдалося вмістити історію у 48 роликів. Та якість розповіді через аж ніяк не зіпсувалася: вийшло лаконічно, але яскраво; серіал не встиг, так би мовити, «набриднути» глядачам. (Однак врахуємо, що 1+1 анонсував вихід другого сезону драмедії).

2. Українці проявили креатив вже з перших хвилин: компанія, навколо якої розгортається сюжет, на відміну від колумбійського та російського будинків мод, займається не пошиттям одягу, а виробництвом високоякісної декоративної косметики і носить незвичну назву «Bon Visage». Керівник фірми займає посаду генерального директора, а не президента. Ще однією різницею відмінністю є те, що головну героїню виховують бабуся з дідусем, а не батьки, як Катерину чи Беатріс.

3. При перегляді оригіналу, російської та української версій нам відразу впало в око те, що «Не народися вродливою» в багатьох випадках «копіює» «Yo soy Betty, la fea». Варто віддати належне команді «МУС»³: основні лінії сюжету та герої, безперечно, взяті з колумбійського варіанту, але спосіб відтворення подій явно креативніший. І тут йдеться не лише про пристосування до сучасних умов життя і трендів, а й про те, що розробники докорінно змінили окремі ситуації. Наприклад, і «Yo soy Betty, la fea», і «Не народися вродливою» розпочинаються однаково: головна героїня приходить на співбесіду. Нашу ж Настю ми вперше зустрічаємо тоді, коли вона в ролі кур'єра приносить замовлення відомій коучці Вероніці Веронській і потрапляє на своєрідну консультацію психолога. Ще один приклад: в колумбійському та російському серіалах наречена головного героя дізнається про його роман з помічницею випадково – за допомогою пакета з листівками, подарунками й «інструкціями» по звабленню. Українській ж Яніні все розповідає сам Максим.

4. «МУС» відрізняється від оригіналу й своїм жанром: «Yo soy Betty, la fea» (як і «Не народися вродливою») є теленовелою (щось на кшталт мелодрами чи драми), українська кінострічка – це драмеді (поєднання комедії та драми). Власне, найбільше виділяється наша адаптація саме гумором, тоді як колумбійська й російська кінострічки не настільки легкі для сприймання і мають

Суспільна проблема

Відкиньмо зараз порівняння і поговорімо лишень про українську драмедію. Спершу зазначимо: приємно, що кінострічка не дубльована стандартними голосами телеканалів – актори самостійно розмовляють природною (як би дивно це не звучало!) літературною українською (порівняйте, наприклад, з акцентом персонажів серіалу «Школа»).

Драмеді торкається багатьох проблем, з якими стикаються сучасні люди в різних сферах свого життя. Серед них: питання дружби, невзаємного кохання, нездорової конкуренції, надмірного контролю та стосунків батьків і дітей. Бажання Максима Бондаренка довести, що він гідний син свого батька, і невіра його тата в нього самого зіграли, мабуть, ключову роль у тому, що новоспечений генеральний директор «Bon Visage» допустив так багато помилок. Розкрити себе справжню і перестати ховатися Анастасії Глушко допомогла підтримка її подруг із ДІВЧАТУ, а самозакохану Ольгу переосмислити життєві цінності надихнула щирість Миколи Скиби.

Наскрізною темою серіалу є булінг⁴, зокрема такі його види, як-от: газлайтинг⁵, харасмент⁶, сексизм⁷, кібербулінг⁸, флеймінг⁹. Чи не в кожній серії «МУС» актори намагаються показати не лише справжній процес цькування, а також і його наслідки, які значно погіршують якість життя людини. Крім цього, в драмеді порушена також тема тестування косметичної продукції на тваринах (поняття «cruelty free»).

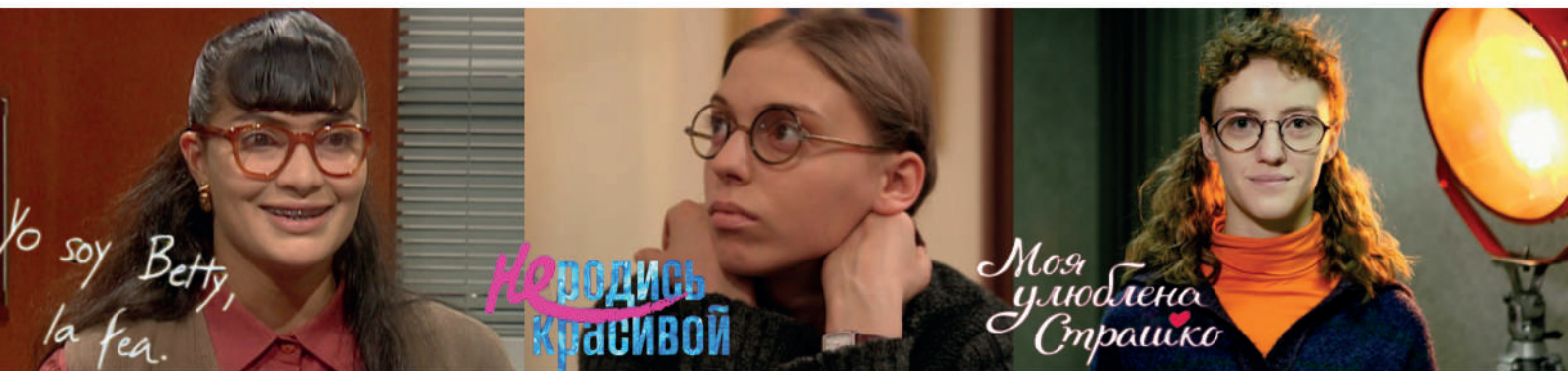
Красива серцем

Цікаво, що у фінальній серії режисери не стали кардинально змінювати зовнішній вигляд головної героїні, наголошуючи на тому, що справжня краса – в душі. Лейтмотивом стрічки можна вважати слова друзів Насті – Марини («Вона та сама!») та Ради («Вона просто перестала ховатись»). І справді, протягом всього сезону глядачі мали змогу спостерігати за трансформацією Насті – внутрішніми змінами, які допомогли дівчині не лише знайти щирих друзів, а й справжнє кохання. Її переінакшення змусило по-новому подивитися на світ не лише саму Анастасію, а й тих, хто її оточував.

На завершення скажемо, що про «МУС» можна насправді написати ще чимало статей різного характеру. На нашу думку, адаптація вийшла навіть кращою, ніж сам оригінал. Приємно спостерігати, що український кінематограф стрімко розвивається і подає чудові надії, знаходячи відгук у серцях багатьох глядачів.

1. Йдеться про російську теленовелу «Не народися вродливою»
2. АДАПТАЦІЯ – перероблення твору зі збереженням основної ідеї та іноді сюжету, для людей іншого часу, країни, віку
3. «Моя улюблена Страшко»
4. ГАЗЛАЙТИНГ – форма психологічної маніпуляції, метою якої є змусити жертву сумніватися в адекватності свого сприйняття навколишньої дійсності, ставлячи під сумнів власну пам'ять та розсудливість.
5. ХАРАСМЕНТ – цькування та вербальне приниження гідності людини, психологічний тиск та іноді сексуальне домагання, зазвичай на роботі.
6. СЕКСИЗМ – упередження чи дискримінація людей через їхню стать або гендер.
7. КІБЕРБУЛІНГ – це знущання, приниження, агресивні напади, які здійснюються за допомогою різних гаджетів (зокрема телефонів), з використанням інтернету, будь-яких електронних (цифрових) технологій.
8. ФЛЕЙМІНГ – обмін короткими гнівними й запальними репліками між двома чи більше учасниками, використовуючи комунікаційні технології. Найчастіше розгортається в «публічних» місцях Інтернету, на чатах, форумах, дискусійних групах.

Авторка: Ангеліна Безиль

Аст дpугий

Фото: Андрій Тамазлик

Символічна сімка міста Чернівці

Таємнича магія чисел наділяє кожну цифру властивою їй вібрацією, складеною з комбінації певних властивостей. Місто Чернівці має своє щасливе число, і це – 7. Нижче наведемо факти, які підтверджують цю теорію.

Чернівці знаходяться під Божим благословенням, оскільки серце міста – Центральна площа – цілковито відповідає архітектурному «Правилу Семи V» (Семи доріг), розробленому на прохання ЮНЕСКО в 1948 р. Сюди сходиться 7 доріг, які стали кровоносною і дихальною системою населеного пункту. І серед них національна, або головна муніципальна, дорога, яка перетинає місто.

Від площі променями відходить сім вулиць. Колись тут було 7 готелів. 7 різних держав вивішували свої прапори на шпилі ратуші. У центрі стояло 7 монументів та пам'ятних знаків. Чернівці знаходяться в 7-бальній сейсмічній зоні. Сім австрійських цісарів змінилося за той час, коли Австрія володіла Чернівцями (з 1774 по 1918 рр.).

Цікаво, що 7 ділянок землі потрібно було відкупити в приватних власників, щоб створити Центральну площу. А задум розробити її виник 1787 року (такий висновок робимо, ознайомившись з детальним описом Чернівців, складеним під керівництвом ротмістра Піцеллі).

2 серпня 1817 року в супроводі своїх придворних площею прогулявся імператор Франц І, про що він записав в особистих нотатках. Правитель відзначив, що площа вже на той час була дуже красивою, одна частина будинків зведена, інша ще будується. Гарні двоповерхові будівлі. А в центрі міста стояв пам'ятник католицькому святому Яну Непомуку. Пізніше, в 1827 році, на цьому місці було встановлено монумент П'єта, що з'єднував увесь ансамбль і перебував у центрі уваги як композиційна вісь. Навіть урядовий наказ про те, що Центральна площа Чернівців є історико-архітектурним пам'ятником всеукраїнського значення, має номер 700.

Ансамбль площі та й всього середмістя набув справді європейського блиску. А ввечері 27 лютого 1896 р. на центральній площі Ринок (так звалася Центральна площа до 1918 року) та на головних вулицях увімкнули електричне освітлення.

Авторка: Олександра Шкварчук

